

(המשך מעמוד 21)

שעה לחדשות. שום דבר. מחכים עד 5.30 אחר-צהריים. ואז מרימים עוגן ומפליגים לנקודת-מפגש שעליה הוסכם עם אייבי מראש. שמא ימצא שם. הוא איננו ממששים לישראל, אולם קודם-לכן משלר כים לים, על-פי הוראת הקפטן, את כל הפרטים שנתרו על הספינה.

מעתה מאזינים לחדשות מדי-שעה: רדיו קאהיר, קול-ישראל, הבר-בי-בי. הידיעה הי-ראשונה על אייבי מגיעה אלינו מקול-ישראל, בשעה תשע. משם הודיעו כי הוא ישראלי, והועבר לקאהיר. בחצות הלילה מודיעים בקול-ישראל שאייבי הוחזר ללב-ים, והחרדה גדולה.

הוא מת למות. אמר מישוה. מעירים את הקפטן ושואלים האם אפשר לחזור לשם ולפגוש אותו. הקפטן אומר שאין מה לעשות. אנתנו על "קורס" ל-ישראל, ואי-אפשר לאתר סירה קטנה בלב-ים בחשכת הלילה. יחד עם זאת אומרים רבים, כי אינם מאמינים ששילטונות של חוף כלשהו יחזירו סירה קטנה כזו ללב-ים. יום ב' ה-22.9.

בבוקר, עם ההתקרבות לחופי ישראל, מתקשרים למישרד של ספינת-השלום, בית אל-נעל בתל-אביב. עיריית המזכירה, מוסרת כי אייבי התקשר אליה מרומא. ו-הודיע כי נתפס. נשפט וגורש ממצרים. ספינת-השלום משרדת את הידיעה מייד. הקלה גדולה: הבנאדם חי.

בשעה 14.00 משליכה הספינה עוגן מול חופי תל-אביב. מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל.

ההמתנה הממושכת נתנה לנו, ה-עיתונאים ששהו על הספינה, להשקיף על מהלך החיים בה. לא נעים, אבל השלום עדיין אינו שורר על ספינת-השלום. לא אחת מתלונן אייבי על רבים מאנשי-הצוות ואלה, מצידם, אינם חוסכים את שבר-ביקורתם ממנו. אולם הצוות הוא בסך-הכל סימפטי, ועובד בלי חשבון, כשצריך.

שעה שנפסקו השידורים, עסקו השדרנים בצביעה ועבודות-ניקוי. יזכר לטוב ה-קפטן, דובאלד כריסטי, קטובי בן 53, גבר על-הכיפאק בעל חושי-הזמור נפלא. הוא סיפר לנו כי הוא פוחד מן המילחמה, ולאחר תקרית-היריות עם המצרים, סיפר, בהומור אוסייני, כי הלך שלוש פעמים לשירותים, להחליף את התחתונים — אבל השירותים היו תפוסים כל העת.

קית, האוסטרלי, כרוה-השדרנים, יכול היה להיות חבר מכובד בגוש-אמונים, מ-בחינת ידיעותיו, לעומתו, פרנץ הגניוילנדי

במדינה

(המשך מעמוד 16)

בגידה בחיילים המצרים שחצו את התעלה ביום-הכיפורים.

בגבור הלחץ, ביקש אנוואר אל-סאדאת מישראל, באמצעות הנרי קסינג'ר, לעכב למשך כמה ימים את הספינה החכורה, בעלת המיטען הישראלי, שנועדה לעבור את התעלה בתור מיבחן ומיפגן להסכם. לתוך מצב עדין זה, בעל אלפי הסתי-תעפורות המסוככות, הפליג אייבי נתן. אונייתו דמתה לספינה החוצה את איזור-הפעולה של צי סירות-דייג, והתחכת את הרשתות שנפרשו בקפדנות.

אלו הירשו המצרים לספינתו של אייבי לעבור בתעלה, היו מאשרים את כל הסענות של חזית-הסירוב הערבית. האר-בייה היתה ישראלית, למרות הדגל הזר. אייבי עצמו, ורבים מנוסעיו האונייה, הם ישראלים — למרות שנשאו גם דרכונים זרים. ולהיפך, על-ידי סירוב מתן המעבר הפגינה מצרים לעיני יריביה נוקשות ו-גאוה לאומית.

ההסתדרות

פרשת מולק

זמרות הצהרתו כי

ישלם מכיסו עבור הטיולה,

נמצאה הדרך למימון

נסיעתו המגוחכת

הוא דסק הפעם את כל היריבים שלו. הגיב בשבוע שעבר אחד מאנשי-המפתח במימסד החיפאי, על הודעתו של מזכיר מועצת-פועלי-יחיפה אליעזר מולק. מולק הודיע לעיתונאי חיפה כי החליט לנסוע על חשבונו האישי לאנגליה, כדי ללמוד אנגלית, וכי הוא מוותר על תמיכתה של ההסתדרות במימון נסיעתו.

בהודעה זו, נדמה היה כי הסתיימה אחת הפרשות שהסעירו את חיפה ושהצניקו את המדינה כולה: פרשת לימוד האנגלית של מזכיר מועצת-פועלי-יחיפה. אולם עתה התברר כי מולק היה חכם עוד יותר. הוא הצליח לארגן את נסיעתו

רק החדש למכור כמה נכסים, ביניהם שלושה בתי-קולנוע בעיר, מעולם לא קימן מולק בהוצאת הכספיות כאשר הדבר נגע לו, אישית.

הוא היה מחליף את מכוניתו חדשות-לבקרים. המכונית האחרונה שאותה קנה, דווקא בעת שנודע על המשבר הכספי של מועצת-הפועלים, 119 504 עם מזגן אוויר, עוררת סערה גדולה. מולק הבטיח אז למכור את המכונית, אולם הוא נוסע בה עד היום.

לאחר ששמע מולק כי יריבו הגדול, ראש עיריית חיפה יוסף אלמוגי, ריהט מחדש את לישכתו, התקנא מולק נמוך-הקומה, בעל הקרחת המבויקה והמשקפים העבים, בראשה-עיר שלו, וערך בלישכה שיפוץ כללי, אשר עלה למעלה מ-100 אלף לירות.

כאשר אלמוגי בנה לו אגף מיוחד ל-יחסי-ציבור ופירסומה, מיהר מולק לבנות לו אגף מקביל, והגדיל את תקציב יחסי-הציבור של מועצת-פועלי-יחיפה פי שלושה וחצי.

מולק ידע כי יריבו הגדול בחיפה, יוסף אלמוגי, לא יעז לפתוח נגדו במילחמה גלוויה ולהאשים אותו בביובו-כספים. ל-מולק יש חומר מקביל על אלמוגי, המשמש לו כפוליסת-ביטוח. אולם מקור-סכנה אחר שכח מולק: סיעות האופוזיציה בתוך מו-עצת-פועלי-יחיפה.

הוא לא מסוגל ללמוד כלום. היום, בגיל 60, הוא פתאום יהיה לי סטודנט?

אך חבר-הכנסת מהליכוד, שהוא גם חבר מזכירות מועצת-פועלי-יחיפה, מאיר כהן, יצא חוצץ נגד ההוצאה הכספית הגדולה. הוא פנה אל מוסדות ההסתדרות, אל מזכילה ירוחם משל, אך נתקל במשיכת-כתפיים: "אין לנו שליטה על תקציב מועצת-פועלי-יחיפה", השיבו לו.

או פנה כהן לעזרת העיתונות ובתי-המשפט. העיתונאים עלו הדאיגו את מולק. הוא רגיל להתקפות עליו בעניין כספי ה-מועצה, מצד עיתונאי חיפה. גם בית-המשפט לא הדאיג את מולק. יועצה ה-מישפטי של מועצת-פועלי-יחיפה, צבי גיל, הבטיח לו כי באופן חוקי אין בית-המיש-פט מוסמך לטפל בבקשת ח"כ כהן להוצאת צ'רמניעה נגד נסיעתו של מולק, ואומנם כך היה.

אולם דבר אחד כן גרם למולק להתחרט על הפירסום והרעש שקם סביב נסיעתו: ראש-הממשלה יצחק רבין. רבין, אשר מקיים קשרים הדוקים עם מולק, למגינת-ליבו של אלמוגי, הזמין את מולק לשיחה. בה ביקש ממנו להרגיע את הסערה ול-השקט את הרוחות.

כשנשאל אחר-כך אלמוגי כיצד הוא מגיב על שיחת ראש-הממשלה עם מולק, שנעשתה מאחרי גבו, הוא השיב בביטול: "מולק רצה שרבין ילמד אותו כמה מיש-פטים באנגלית למתחילים".

עד חשבון פרטי. אחרי השיחה עם רבין יצא מולק בהצהרה כי הוא מוותר על השלום ההסתדרותי עבור נסיעתו, וכי הוא ורעייתו, יוננה, יסעו על חשבונו הפרטי.

רק לאחר שיצא מולק מהארץ החלו מתגלים פרטים על האמת שמאחרי הכיס הפרטי של מולק, בכל הנוגע לנסיעה זו. מולק יצא קודם-לכן לגרמניה, כחבר משלחת בת שיבעה חברי מועצת-פועלי-יחיפה, אשר הוזמנה ומומנה על-ידי האי-גודים המיקצועיים הגרמניים (ראה תש-ר"ד).

מגרמניה הוא ימשיך ללונדון. תוספת הכרטיס, שאותה יצטרך מולק לשלם מכיסו, היא 540 לירות בלבד, בעוד שמחיר כר-טיסטיסה ללונדון וחזרה הוא כ-10,000 לירות.

אך ברור כי עיקר ההוצאה של מולק יהיה באנגליה עצמה, שם הוא יצטרך לשלם עבור לימודי האנגלית ועבור לינה. שהייה ומוון משך שישה שבועות. סכום זה יכול להסתכם באלפי לירות, גם אם מולק ורעייתו ינהגו בצניעות.

גם לכך נמצא פיתרון. מועצת האיגודים

מזכ"ל משך

שיעורי אנגלית בלונדון

המיקצועיים של אנגליה, מוסד מקביל ל-איגודים המיקצועיים באירופה או להס-תדרות בארץ, מקיימת בית-ספר לעובדים. המקביל לבית-ספר לעבודה שאותו מקיי-מת ההסתדרות בארץ, בבית ספר זה יש כיתות מיוחדות לתלמידי-חוף, מארצות שאינן דוברות אנגלית.

בתי-הספר לעובדים, או כפי שהם מכר-נים באנגליה, בתי-הספר למנהיגי העוב-דים, הם אוניברסיטות-זוטא, המעניקות תארים בנושאי מינהל וכלכלה. ליד אוני-ברסיטת אלה יש כיתות מיוחדות לשה-האנגלית, המכינות את הסטודנטים לכל-כלה או למינהל-לעתידי, לשפת-הלימודים שלהם — כאשר הם מגיעים מארצות שאינן דוברות אנגלית.

יש הזמנה! האיגודים המיקצועיים הבריטיים אף היו נדיבים עוד יותר. הם הקיבונו מיספר מקומות בבתי-ספר אלה לסטודנטים מארצות מתפתחות, ללא תש-לום, כאשר את התשלום מממנים האיגו-דים המיקצועיים. התשלום עבור הלימודים, דמי-כיס, הוצאות הלינה והאוכל ממומן על-ידי האיגודים המיקצועיים הבריטיים. מילבד סכום סימלי, בן כמה עשרות לירות שטרלינג, אשר האיגוד השולח מתחייב לשלם כדמי רישום וחברות במועדון בית-הספר.

בצדק או שלא בצדק, לגבי האיגודים ה-מיקצועיים הבריטיים שייכת מדינת-ישראל לארצות המתפתחות. לכן הוצע לוועד-הפועל, כבר לפני כשנתיים, לשלוח נגנים או שלושה נציגים להשתלמות בבתי-ספר אלה — השתלמות הנמשכת שנה עד שני-תיים.

למשך תקופה ארוכה כזו לא רצה איש מפעילי ההסתדרות לנסוע, ולכן נותרה ההזמנה מיותרת, עד שהגיעה פרשת מולק. כאשר פרצה הסערה, נזכר מישהו בוועד-הפועל של ההסתדרות בקיום הזמנות, ומייד נמצא הפיתרון לפשת לימוד האנג-לית של מזכיר-מועצת-הפועלים. הוא נקרא לשיחה עם מזכיר ההסתדרות, אשר אישר את נסיעתו על חשבון אותה הזמנה. בי-זהירותו הרבה החתים משל את מולק על התחייבות, כי כל סכום כסף שישות על ההסתדרות עצמה בגלל נסיעתו של מולק, יורד, בתנאים נוחים, ממשכורתו של מולק.

ישראל תפסיד. מולק יסע, איפוא, למשך חודש וחצי ללמוד אנגלית באנגליה, אם כי על-ידי כך תפסיד ההסתדרות את אחת המילונות המלאות, בשיחת-טלפון ש-נערכה עם האחראי על בתי-הספר לעוב-דים באיגודים המיקצועיים הבריטיים, הוא עמד על כך שאם הנציג הישראלי יוותר על המשך לימודי הכלכלה והמינהל שלו, יוסתפק רק בלימוד המקדים של האנגלית, תפסיד ישראל את המילנה כולה.

למרות הצהרתו של מולק כי ישלם את דמי-המסע שלו מכיסו, מתברר כי התשלומים היחידים שאותם יצטרך מולק לשלם מכיסו, יהיו ההפרש הזעום של הנסיעה מגרמניה ללונדון, ודמי-הרישום ודמי-החבר במועדון בית-הספר לעובדים באנגליה.

אייבי נתן (בנמל אשדוד) יוצא לדרך

מוטב שיגינות לחטן השלום

כך שמרביתה תשולם דווקא מכספים ה-עומדים לרשות ההסתדרות, ואילו מכיסו יוציא מולק סכום זעיר ביותר.

תחרות בבזיבוז. הפרשה התפוצצה כאשר נודע כי אחיעזר מולק עומד לצאת למשך חודש וחצי לאנגליה, כדי ללמוד שם אנגלית. "מזכיר מועצת פועלים גדולה צריך לדעת אנגלית היטב, בגלל התפקיד", הסביר אז מולק, "לי אישית לא חשוב אם אני אדע אנגלית או לא. מספיקה לי העב-רית שלי. אבל בשביל התפקיד אני צריך לדעת אנגלית, ואם זה בשביל התפקיד, מועצת-הפועלים צריכה לשלם עבור כך."

מולק מתנחל כבר שנים רבות כשליט ורודן בממלכתו. למרות הגירעון העצום של מועצת-פועלי-יחיפה, אשר חיבב אותה

וביל, המהנדס ההולנדי, אינם סובלים את השוביניזם המצוי בישראל. על הספינה נמצא גם כראנד האמריקאי, שילון שירת בצוללת אטומית, ורחחו תמיד טובה עליו. הוא תמיד שקט, תמיד מחייך ואהוב על הכל.

אייבי עשה הפעם טעות. עדיכה היו מעשיו בלתי-מוזיקים לשלום, אך בהר-פתקת-הפרחים ייתכן שדווקא הוויק לעניין שבשמו ולמענו יצא.

אולם על-אף הכל ולמרות הכל, עדיפים פירסומת ושיגינות בשם השלום, מאשר בשם המילחמה.

עיקר שכחתי: אחד מגקודות-האור של המסע כולו היה הטבה הצרפתי שעל ה-ספינה, צ'ארלי. איהו אוכל! להשאיר אותו בארץ בכל מחיר!